



Stanovisko

Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR k návrhu vnitrostátního plánu České republiky v oblasti energetiky a klimatu

V rámci mezirezortního připomínkového řízení jsme obdrželi výše uvedený materiál. K němu Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR uplatňuje následující zásadní připomínky.

1. Nesouhlasíme s postupem předkladatele, aby byl tak zásadní a významný strategický materiál, který bude zcela určující pro další vývoj úrovně české energetiky v příštích dvaceti letech, předmětem mezirezortního připomínkového řízení ve zkrácené lhůtě 10 pracovních dnů kolidující s vánočním obdobím. Ve lhůtě stanovené předkladatelem návrhu pro účely vnějšího připomínkového řízení a veřejné konzultace nelze věcně zpracovat relevantní připomínky odpovídající významu a širokému dopadu předkládaného materiálu. Žádáme o jazykovou korekturu. Žádáme, aby byl materiál před jeho předložením vládě ČR projednán v Radě vlády pro energetickou a surovinovou strategii.

Tato připomínka je zásadní

2. Doporučujeme, aby předkládací zpráva uvedla, nakolik je předkládaný materiál v souladu s již schválenými vládními dokumenty v oblasti energetiky a klimatu. Vzhledem k obsáhlosti materiálu doporučujeme doplnit manažerské shrnutí, které by obsahovalo stěžejní závěry k jednotlivým kapitolám.

3. Žádáme, aby Vnitrostátní plán a jeho uvažované scénáře vycházely z konceptu udržitelného rozvoje ve všech jeho pilířích, aby zejména nevyšel míru energetické chudoby, konkurenceschopnosti podnikatelských subjektů, bezpečnosti zásobování, nezvyšování dovozní závislosti

4. Návrh plánu nepřihlíží k významu jaderné energetiky v ČR při zajištění její energetické bezpečnosti a snižování emisí uhlíku podle platné Státní energetické koncepce. Zcela opomíjí nutný rozvoj jaderné energetiky a důvody pro jeho prosazení. Je tomu tak proto, že o jaderné energetice nebylo dosud rozhodnuto?

Požadujeme, aby bylo materiálu přihlédnuto ke klíčové roli jaderné energetiky v energetice České republiky a doplnit ji do příslušných kapitol.

Tuto připomínku považujeme za zásadní.

4. Česká republika by při přípravě vnitrostátního plánu měla zohlednit nejen své cíle a cíle Evropské unie v oblasti energie a klimatu, ale musí také zohlednit zájmy zákazníků/spotřebitelů/občanů na minimalizaci dopadů Vnitrostátního plánu na ceny energií pro zákazníky v České republice. Tento postup však není možný, pokud není zpracována elementární ekonomická rozvaha pro veškeré typy obnovitelných zdrojů. Z tohoto důvodu požadujeme doplnění nákladů na dodatečnou jednotku obnovitelné energie pro jednotlivé druhy OZE v sektorech dopravy, tepla a elektroenergetiky. Druhým vstupem by měl být reálný

technický potenciál jednotlivých druhů OZE. Z analýzy těchto dvou vstupů by měl pro Českou republiku vyplynout nákladově efektivní způsob dosažení klimatických cílů.

Žádáme, aby byl materiál doplněn o provedení analýzy vstupů. V kapitole „5.3 Přehled investičních potřeb“ je uvedeno, že přehled bude doplněn ve finální verzi materiálu. Tento přístup nepovažujeme za správný; budou vyčísleny pouze náklady na zvolené řešení, které však může, ale zdaleka také nemusí být nákladově efektivní.

Bez výše provedené analýzy vstupů se pak prakticky nelze vyjádřit ke způsobu dosažení daných cílů.

Tuto připomínku považujeme za zásadní.

5. Požadujeme, aby v tabulkách a textech očekávaných scénářů rozvoje uvádět zvlášť biomasu z lesnictví (lesní štěpka, dřevo apod.) a zemědělství (sláma, zbytky z čištění obilí). Dále považujeme za nezbytné rozlišovat jaká část biomasy by měla být využívána ve zdrojích přímo určených pro spalování biomasy (čisté spalování) a jaká část v režimu společného spalování biomasy s fosilním palivem. Výše uvedené typy biomasy mají zcela jinou dostupnost. U zemědělských zbytků je potenciál velmi omezen. Lze dovodit, že další podpora této biomasy by mohla ohrožovat rozvoj jiných prioritních sektorů, např. chovu hospodářských zvířat. Předpokládáme také, že spoluspalování bude jako samostatný sektor v rámci udržovací podpory regulováno, a proto by mělo mít vlastní alokaci. Předpokládáme, že bude zachován rovný přístup ke všem zdrojům a do regulačního rámce bude zařazeno stejně jako ostatní zdroje spoluspalování.

Tuto připomínku považujeme za zásadní.

6. Obdobná analýza jako v případě obnovitelných zdrojů by měla být zpracována i v případě opatření týkajících se dimenze energetické účinnosti, kde jsou celkové náklady očekávány podle MPO v úrovni 400 – 600 mld. Kč. Obecně jak pak obtížné se k dimenzi „energetické účinnosti“ blíže vyjádřit, neboť vstupy budou teprve zpracovány. Bez výše provedené elementární analýzy vstupů se nelze ani vyjádřit např. k předkládaným trajektoriím a způsobu dosažení daných cílů.

Tuto připomínku považujeme za zásadní.

7. V návrhu Vnitrostátního plánu zcela postrádáme rozpracování konceptu tzv. „zpoplatnění emisí“ mimo EU ETS.

Tuto připomínku považujeme za zásadní.

8. Ke kapitole 2.1.

Podíl OZE v roce 2030 je důležitý výchozí bod stěžejní části plánu. V kapitole se uvádí, že „Česká republika plánuje dosažení podílu obnovitelných zdrojů energie na hrubé spotřebě do roku 2030 na úrovni 20,8 %“. Požadujeme vysvětlit a doplnit, jakým způsobem byla vybrána uvedená hodnota a dále stanovený způsob výpočtu.

Tato připomínka je zásadní.

9. K tabulce 16. a 17.

Požadujeme upravit tyto tabulky tak, aby podíl energie z OZE v sektoru vytápění klesl a naopak, aby byl zajištěn větší rozvoj elektřiny z OZE. Navržené řešení, že elektřina z OZE mezi lety 2016 až 2030 poroste pouze o 0,6 % a vytápění a chlazení o 10, 1 % neodpovídá dosavadním trendům v ČR a EU. Podíl elektřiny v roce 2030 žádáme v tabulce navýšit na 22 % a úměrně tomu snížit podíl v sektoru vytápění a chlazení na 25 %. Rozvoj sektoru vytápění a chlazení není možné plnit na úkor jiného moderního a plně rozvinutého sektoru energetiky (elektřiny).

Tato připomínka je zásadní.

10. K tabulce 18 na straně 27

Obdobně jako ve výše uvedených připomínkách, vzhledem k absenci ekonomického zhodnocení nelze určit, jakým způsobem byly stanoveny hodnoty očekávaného rozvoje OZE v sektoru výroby elektřiny. Není ani proto možné posoudit, zdali jsou navrhované trajektorie optimální či nikoliv.

Z výše uvedených důvodů požadujeme jednoznačné doplnění zdůvodnění hodnot uvedených v tabulce 18.

V sektoru „biomasa v domácnostech“ např. chybí nástroje, které by narovnávaly cenovou disproporci mezi vytápěním uhlím a biomasou. Podle provedených ekonomických analýz není přechod na biomasu cenově zajímavý. V sektoru „biomasa mimo domácnost“ je nutné vzít v úvahu velmi omezený potenciál slámy a jiné zemědělské biomasy a také nejistotu v dostupnosti lesní štěpky, která je závislá na těžbě v lesích.

Tuto připomínku považujeme za zásadní.

11. K tabulkám 18-20 na straně 27 a 28

Pro připomínkování a projednání dekarbonizace považujeme za důležité směrné nárůsty jednotlivých typů OZE v jednotlivých sektorech (tabulky 18-20). Zde ale chybí zpracování tzv. „CO₂ abatement curve“ tj. seřazení OZE podle nákladovosti a potenciálu tak, aby mix OZE byl co nejefektivnější.

Z výše uvedených důvodů požadujeme k tabulkám 18-20 doplnění zpracování tzv. „CO₂ abatement curve“ tj. seřazení OZE podle nákladovosti a potenciálu. Současně ještě doporučujeme vyjasnit, kdy jde v rámci tabulek 18-20 versus tabulka 16 o výkon, a kdy o spotřebu nebo výrobu a sjednotit jednotky a zkontrolovat správnost konverze TJ/m(k?)toe.

Tuto připomínku považujeme za zásadní.

12. K problematice biomasy na stránkách 30 – 37

Závěry k tomuto rozboru na straně 37 nejsou určité. Potenciální investoři a provozovatelé, především zdrojů na výrobu tepla, je těžko mohou využít

při svém dlouhodobém rozhodování o zdroji paliv. To v konečném důsledku může vést k nevyužití dostupného potenciálu biomasy pro rozvoj výroby energie z OZE.

Současně považujeme za důležité upozornit, že potenciál biomasy k využití v sektoru vytápění nebude omezován směrnými nárůsty, pakliže se vlivem kalamitních těžeb apod. projeví jeho energetické využívání jako smysluplné bez enormního tlaku na zelený bonus.

Jak uvádějí sami autoři materiálu v poslední větě v části „Závěry“ na straně 37, situace kolem lesní biomasy se bude dále dynamicky vyvíjet a aktualizace této části dokumentu bude vhodná při nejbližší příležitosti aktualizovat. Proto požadujeme (nejpozději do finální verze plánu) aktualizaci dostupnosti biomasy pro její energetické využití (včetně podrobnější analýzy) s jasnými závěry jejího potenciálu, podle kterých budou případní investoři a provozovatelé schopni rozhodovat o biomase jako zdroji paliv.

Tuto připomínku považujeme za zásadní.

13. Ke kapitole „Emise skleníkových plynů a jejich pohlcování“

V této kapitole vůbec není analyzován sektor energetiky a nejsou zde popsány politiky snižování emisí skleníkových plynů v tomto sektoru. Současně zde není ani slovo o roli jaderné energetiky a není zmíněn Národní akční plán rozvoje JE.

Požadujeme ji doplnit.

Tuto připomínku považujeme za zásadní.

14. Ke kapitole 3.1.2.2 bod 1. - žádáme za slova „(kromě FVE) a“ vložit text „dále pro bioplyn, skládkový a kalový plyn“ a zbylou část textu „skládkový nebo kalový plyn“ vypustit.

Kombinovaná výroba tepla a elektřiny činí poměrně velké potíže při spravedlivém nastavení podpory. Podpora tepla neumožňuje reagovat na kolísání ceny elektřiny.

Tuto připomínku považujeme za zásadní.

15. Ke kapitole 3.1.2.2 bod 5. - Stávající regulační rámec tento sektor neumožňuje regulovat. Proto žádáme doplnit informaci, že bude regulační rámec rozšířen i na společné spalování biomasy s uhlím tak, že na konci odstavce žádáme doplnit větu: „Samostatně bude zajištěna také regulace společného spalování biomasy a fosilních paliv, aby nemohlo docházet k rozkolísání trhu s biomasou a byla tak zajištěna dostupnost biomasy pro další účastníky trhu s touto komoditou.“

Tuto připomínku považujeme za zásadní.

16. Ke kapitole 3.1.2.2 bod 5. odrážka vii) – Případné konkrétní opatření na podporu využívání energie z biomasy ... (str. 76) – žádáme doplnit následující opatření: Biomasa používaná k vytápění v domácnostech (palivové dřevo, pelety, brikety) bude převedena do snížené sazby DPH. Tím dojde ke snížení cenového rozdílu mezi biomasou a uhlím, což bude domácnosti motivovat k přechodu na čistější paliva.

Rozdíl cen těchto paliv je stále značný a domácnosti s nižšími příjmy si nemohou kvalitnější palivo dovolit. Vnitrostátní plán předpokládá růst podílu biomasy spalované v domácnostech, ale neuvádí žádné nástroje, jak požadovaného růstu dosáhne.

Tato připomínka je zásadní.

18. K tabulce 135

V souvislosti s tabulkou č. 135 vyvstává otázka, jaká bude v dlouhodobém časovém horizontu náhrada odstavených uhelných elektráren (výjimkou bude pouze nadkritický blok 660 MW v Ledvicích), která bude nezbytná k zjištění energetické bezpečnosti, zejména z hlediska dostatečné rezervy výkonu pro udržení stability sítě a soběstačnosti ve výrobě elektrické energie. V "Návrhu vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu" je naznačeno, že by to mohly vyřešit paroplynové elektrárny. Ale v tabulce č. 135 "Čisté dovozy" je uváděn očekávaný dovoz plynu v roce 2035 ve výši 5901,1 ktoe, což je dokonce pokles oproti roku 2016, kdy dovoz činil 6715,1 ktoe. A pokud by měl být například nahrazen výkon 2000 MW z Dukovan po ukončení provozu všech čtyř bloků v letech 2035 až 2037 také paroplynovými bloky, v roce 2040 nestačí dovoz zemního plynu ve výši 7210 ktoe, jak je uvedeno ve zmíněné tabulce č. 135. Navíc plyn není řešení pro snížení emisí, resp. zabránění klimatickým změnám (zejména při započítání úniků metanu při těžbě plynu a úniků plynu při přepravě).

Požadujeme doplnit příslušný popis a vysvětlení.

Tuto připomínku považujeme za zásadní.

19. K tabulce 140

V tabulce č. 140 „Hrubá výroba elektřiny dle paliv“ jsou uvedeny následující plánované hodnoty pro výrobu elektrické energie v jaderných elektrárnách:

Rok 2035 36 179,7 GWh

Rok 2040 42 529,5 GWh

To znamená, že v roce 2035 již musí být nový blok a v roce 2040 po ukončení provozu 4 bloků VVER - 440 v Dukovanech další dva nové bloky o výkonu 1200 MW na plném výkonu. Je to reálné při současném neplnění termínů NAP a SEK v oblasti jaderné energetiky?

Žádáme o vysvětlení.

Tato připomínka je zásadní.

Kontaktní osoby:

JUDr. Václav Amort

e-mail: amort@zsdnp.cz

tel: 224 230 588

Dr. Jan Zikeš

e-mail: zikes@kzps.cz

tel: 222 324 985

V Praze dne 10. ledna 2019

Jan Wiesner
prezident

